

Αποστολική Παράδοση στην Εκκλησία της Κύπρου, εξ αφορμής της 50ης επετείου από την τουρκική εισβολή

/ [Γενικά Θέματα](#)

Ἡ ἐπετειακὴ αὐτὴ ἔκδοση ἐξ ἀφορμῆς τῆς συμπλήρωσης πενήντα χρόνων ἀπὸ τὴν τουρκικὴν εἰσβολὴν τοῦ 1974 στὴν πονεμένη καὶ ἐθνικὰ καὶ πνευματικὰ αἰμάσσουσα πατρίδα μας, μᾶς δίνει τὴν εὐκαιρίαν νὰ διεισδύσουμε καὶ νὰ δοῦμε τί κρύβεται μέσα στό μυστήριον, τό ὁποῖον ἀποκαλοῦμε Ἀποστολικὴ Παράδοση καὶ ποιά ἡ σχέση τῆς μέ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν τῆς Κύπρου. Αὐτό, ὡς σημεῖον πνευματικῆς καὶ ἐθνικῆς ἀντίστασης, θὰ μᾶς βοηθήσῃ νὰ ὀριοθετήσουμε τὶς προτεραιότητές μας, ἔναντι τῆς εὐθύνης μας στὴν πατρίδα μας.

- Ἐπισκόπου Καρπασίας κ. Χριστοφόρου

Εἶπα ὅτι μᾶς δίνεται ἡ εὐκαιρία μέσα ἀπὸ τὴν ἐπετειακὴν αὐτὴν ἔκδοσιν νὰ

μελετήσουμε τό θέμα αυτό, διότι κινδυνεύουμε τά ιστορικά καί ἐκκλησιαστικά γεγονότα νά τά προσεγγίζουμε μόνο ἐπιστημονικά ἢ καί συναισθηματικά καί νά ἀγνοοῦμε τό βαθύτερο θεολογικό καί πνευματικό τους νόημα καί σημασία. Ἔτσι ἀπογυμνώνουμε τή ζωή μας ἀπό τήν παράδοσή μας. Δηλαδή τόν τρόπο ζωῆς πού παραλάβαμε ἀπό τούς πατέρες μας. Τήν Παράδοση αὐτή καλούμαστε νά τήν διαφυλάξουμε βιώνοντάς την καί νά τήν παραδώσουμε αὐθεντική στίς ἐπόμενες γενιές, γιά νά συνεχίσουν νά πορεύονται πάνω στίς ἴδιες πνευματικές ἀξίες, πού δίνουν τό πραγματικό νόημα καί σκοπό τῆς ζωῆς.

Οἱ ἅγιοί μας, οἱ ναοί καί τά μοναστήρια μας δέν ἀποτελοῦν ἀπλῶς ἓνα ἐθνικό σημεῖο ἀναφορᾶς, ἢ συναισθηματικῆς κάλυψης τοῦ ἀνθρώπου, ἢ ἀκόμα καί τουριστικοῦ προορισμοῦ, ἔστω καί θρησκευτικοῦ, (αὐτό τό κάνουν κατά χιλιάδες καί οἱ Τούρκοι), ἀλλά ἀποτελεῖ μαρτύριο καί μαρτυρία τῆς ἐν Χριστῷ ζωῆς, ὅπως αὐτή μᾶς τήν παρέδωσαν οἱ Ἀπόστολοι καί οἱ Ἅγιοί μας. Γιά παράδειγμα, ὁ Ἀπόστολος Ἄν-δρέας, ὁ ὁποῖος συνδέεται μέ τήν κατεχόμενη Καρπασία καί ἐν γένει ὅλη τήν πατρίδα μας, πού βρῆκε τόν Μεσσία καί διῆλθε τήν οἰκουμένη γιά νά μεταφέρει στήν ἀνθρωπότητα αὐτό τό μήνυμα, ὡς βεβαία διαχρονική ἐλπίδα. Σχολιάζοντας ὁ ἱερός Χρυσόστομος τήν ἀποκάλυψη πού ἔγινε ἀπό τόν Χριστό στόν Ἀπόστολο Ἄνδρέα καί τή διακήρυξη ἐκ μέρους τοῦ Ἀποστόλου Ἄνδρέα αὐτῆς τῆς ἀποκάλυψης, μέ τή γνωστή σέ ὅλους μας ἀναφώνηση: «εὐρήκαμεν τόν Μεσσίαν», παρατηρεῖ τά ἐξῆς: «τοῦτο τό ρῆμα ψυχῆς ἐστίν ὠδινούσης τήν παρουσίαν τοῦ Σωτῆρος καί προσδοκώσης τήν ἄφιξιν ἄνωθεν καί περιχαροῦς γεγεννημένης μετά τό φανῆναι τό προσδοκώμενον καί ἐπειγομένης ἐτέροις μεταδοῦναι τῶν εὐαγγελίων· τοῦτο εἰλικρινοῦς διαθέσεως, ἐν τοῖς πνευματικοῖς σπουδάζειν χεῖρα ὀρέγειν ἀλλήλοις».

Συνεπῶς, ἡ παράδοσή μας ἔχει συγκεκριμένο περιεχόμενο καί ἀποσκοπεῖ στόν πνευματικό προσανατολισμό τοῦ ἀνθρώπου, τήν πνευματική του ὀλοκλήρωση. Αὐτή τοῦ δίνει ἐσωτερική ποιότητα καί καλλιέργεια, αὐτό πού ἐκκλησιαστικά ἀποκαλοῦμε ἀγιότητα. Τόν ἀναδεικνύει μέσα στήν παροῦσα ζωή καί τοῦ μεταλαμπαδεύει τή βεβαία ἐλπίδα τῆς αἰωνιότητος.

Ἡ Ἐκκλησία ἀπό τή φύση της εἶναι Ἀποστολική. Θεμελιώνεται πάνω στή μαρτυρία, ἐμπειρία, διδασκαλία, φρόνημα καί ζωή τῶν Ἀποστόλων. Αὐτοί ἦταν οἱ «αὐτόπται μάρτυρες τῆς τοῦ Λόγου σαρκώσεως». Ὅταν μιλοῦσαν περί τοῦ Θεοῦ Λόγου καί περί τοῦ λόγου τῆς ζωῆς δέν τό ἔκαναν στοχαστικά, οὔτε ὡς λογοπλόκοι σοφοί. Αὐτοί εἶδαν, ἄκουσαν, ἐψηλάφησαν, ἐδέχθησαν μέσα τους τήν κοινωνία τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ. Γνώρισαν ἐμπειρικά τήν πνευματική ἀσθένεια καί ὑγεία τοῦ ἀνθρώπου, καί μᾶς τά παρέδωσαν (Ἀποστολική Παράδοση), γιά νά φθάσουμε καί ἐμεῖς στήν ἴδια πνευματική ἐμπειρία μέ αὐτούς καί νά ὀλοκληρωθοῦμε πνευματικά

(ἀγιότητα).

Ἀποστολική Παράδοση

Ἡ κλήση τῶν Ἀποστόλων ἀπό τόν Χριστό, ἡ ἐντολή τήν ὁποία ἔλαβαν νά συγχωροῦν τίς ἁμαρτίες τοῦ κόσμου, ἡ ἀποστολή τους στά ἔθνη γιά νά κηρύξουν τό Εὐαγγέλιο, ἡ ἐμφάνιση τοῦ Χριστοῦ σ' αὐτούς μετά τήν Ἀνάστασή Του, ἡ ἔλευση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος κατά τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς, δηλώνουν ὅτι αὐτοί εἶναι οἱ πρῶτοι Ἐπίσκοποι, οἱ πρῶτοι Ποιμένες τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ. Αὐτοί ἔχουν τήν ἀρχή τοῦ ἀξιώματός τους στόν Χριστό καί οἱ μετέπειτα Ἐπίσκοποι καί Ποιμένες ἔχουν τήν ἀρχή τους στούς Ἀποστόλους. Εἶναι αὐτό τό ὁποῖο χαρακτηρίζουμε ὡς Ἀποστολική Διαδοχή. Νά σημειώσουμε ὅτι ἡ Ἀποστολική Διαδοχή δέν ἀναφέρεται ἀπλῶς στή χειροτονία, ἀλλά καί στή διδασκαλία, στή ζωή καί στό φρόνημα τῶν Ἀποστόλων. Τά χαρακτηριστικά αὐτά γνωρίσματα φανερώνουν ὅτι οἱ Ἀπόστολοι εἶναι «αὐτόπται καί μάρτυρες τῆς τοῦ Θεοῦ Λόγου σαρκώσεως», «λειτουργοί τῶν τοῦ Χριστοῦ μυστηρίων».

Ἡ μαρτυρία τῶν Ἀποστόλων δέν ἦταν μόνον μαρτυρία μιᾶς σωματικῆς ὁράσεως τοῦ Χριστοῦ, οὔτε μία ἰδεολογική προσέγγιση τῆς διδασκαλίας Του. Ἦταν μαρτυρία ἐσωτερικῆς-ὑπαρξιακῆς βιώσεως τῆς χάριτός Του. Μέ τήν ἐπέλευση τοῦ Ἁγίου Πνεύματος τήν ἡμέρα τῆς Πεντηκοστῆς ἀπέκτησαν ἐσωτερική βεβαιότητα τοῦ σωτηριολογικοῦ χαρακτήρα. Τοῦ Μυστηρίου ὅτι «ὁ Θεός ἐφανερώθη ἐν σαρκί», καί τῆς δύναμης τοῦ ἀποκαλυπτικοῦ καί μεταμορφωτικοῦ Του λόγου. Αὐτή τή μαρτυρία ἔδωσαν, ὡς βίωμα καί τρόπο ζωῆς σ' ὅλοκληρο τόν κόσμο. Εἶναι αὐτό τό ὁποῖο τούς εἶπεν ὁ Κύριος λίγο πρὶν ἀπό τήν ἔνδοξη Ἀνάληψή Του: «Λήψθε δύναμιν ἐπελθόντος τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ἐφ' ὑμᾶς καί ἔσεσθέ μοι μάρτυρες ἐν τε Ἱερουσαλήμ καί ἐν πάσῃ τῇ Ἰουδαίᾳ καί Σαμάρεια καί ἕως ἐσχάτου τῆς γῆς».

Ἡ Ἐκκλησία ἀπό τή φύση της εἶναι Ἀποστολική, διότι μεταδίδει, ὡς τρόπο ζωῆς καί ὄχι ὡς ἰδεολογία, τήν ἀλήθεια τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ, τό ὁποῖο Εὐαγγέλιο συνοψίζεται στά ἐξῆς: Ὁ ἄνθρωπος χωρίς τή βίωση τῆς δόξας (χάριτος τοῦ Θεοῦ) εἶναι ἐλλειματικός, στερεῖται κάτι στήν ὑπαρξή του καί δέν εἶναι ὀλοκληρωμένος. Αὐτό ὀφείλεται στή διακοπή τῆς κοινωνίας του μέ τόν Θεό, πού εἶναι ὁ δημιουργός του. Ὅποτε, γιά νά ὀλοκληρωθεῖ ὁ ἄνθρωπος καί νά μήν εἶναι ἐλλειματικός, ὁ Θεός γίνεται ἄνθρωπος. Ἀποκαλύπτει, διά τῆς θεωμένης σαρκός Του, μέσα μας τήν δόξα Του καί δι' αὐτῆς πληρωνόμαστε, ὀλοκληρωνόμαστε. Μᾶς θεραπεύει τήν ἁμαρτία, πού καταστρέφει τήν ψυχή μας. Ὅλο αὐτό τό ἐλπιδοφόρο γιά τήν ἀνθρωπότητα μήνυμα ἀποτυπώνεται μέ τόν πιό παραστατικό τρόπο ἀπό τούς Ἀποστόλους μέσα στήν Ἁγία Γραφή: «Πάντες (οἱ ἄνθρωποι) ἤμαρτον καί ὑστεροῦνται τῆς δόξης τοῦ

Θεοῦ...». Γι' αυτό, « ὁ Λόγος (τοῦ Θεοῦ) σὰρξ ἐγένετο καὶ ἐσκήνωσεν ἐν ἡμῖν καὶ ἐθεασάμεθα τὴν δόξαν αὐτοῦ...». Ὅποτε, «Ἐν αὐτῷ (τῷ Χριστῷ) κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς καὶ ἐστὲ ἐν αὐτῷ πεπληρωμένοι».

Τὸ περιεχόμενο τῆς Ἀποστολικῆς Παράδοσης

Γίνεται, λοιπόν, φανερό ὅτι ἡ διδασκαλία καὶ ζωὴ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοὺς πρώτους Χριστιανικοὺς χρόνους ἐστηρίζετο στὸν προφορικό λόγο τῶν Ἀποστόλων. Κατὰ καιροὺς, ἀνάλογα μὲ τίς ἀνάγκες πού προέκυπταν, διατυπωνόταν καὶ ὡς γραπτός. Καὶ ὅπως μαρτυρεῖ πάλιν ὁ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης, ἡ γραπτὴ διατύπωση ὅλων τῶν γεγονότων καὶ λόγων τοῦ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων ἦταν ἀδύνατη καὶ ἀνέφικτη. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ Εὐαγγέλιό του τὸ τελειώνει μὲ τὴν ἐξῆς χαρακτηριστικὴ φράση: «Ἔστι δὲ καὶ ἄλλα πολλὰ ὅσα ἐποίησεν ὁ Ἰησοῦς, ἅτινα ἐὰν γράφηται καθ' ἕν, οὐδέ αὐτόν οἶμαι τὸν κόσμον χωρῆσαι τὰ γραφόμενα βιβλία».

Μὲ ἄλλα λόγια, γιὰ νὰ κατανοήσει κάποιος τόσο τὸν γραπτὸ, ὅσο καὶ τὸν προφορικό λόγο, δηλαδή τὴν Ἱερά Παράδοση τῆς Ἐκκλησίας, πρέπει νὰ ἔχει «βίον καθαρὸν» καὶ νὰ εἶναι ἐνωμένος μὲ τὴν ἄκτιστη ἐνέργεια τοῦ Ἁγίου Πνεύματος. Διαφορετικά, οὔτε ἀπὸ τὸν ἕνα λόγο, οὔτε ἀπὸ τὸν ἄλλο ὠφελεῖται. Δέν εἶναι ἡ Ἁγία Γραφή καὶ ἡ Ἱερά Παράδοση πού δημιουργοῦν τὴν πίστη. Ἀλλὰ ἡ ζωντανὴ πίστη τῶν Ἀποστόλων, τῶν Ἁγίων, δηλαδή τῶν θεουμένων μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, που δημιουργοῦν καὶ τὴν Ἁγία Γραφή καὶ τὴν Ἱερά Παράδοση. Γιὰ ὅσους, λοιπόν, ἔχουν τὴν πίστη, τὴ ζωὴ καὶ τὸ φρόνημα τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Ἁγίων, αὐτὰ βεβαιώνονται καὶ πιστοποιοῦνται, ὅτι δηλαδή εἶναι σύμφωνα, μὲ τὴν Ἁγία Γραφή καὶ τὴν Ἱερά Παράδοση.

Συνεπῶς, Ἱερά Παράδοση εἶναι ἡ ζωὴ, ἡ συνείδηση καὶ τὸ φρόνημα τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ὁποῖα βεβαιώνονται μὲ τὴ Χάρη τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, τὸ Ὅποιο μεταδίδει «τοῖς εἰλικρινῶς πιστεύουσι τὴν ἰκανότητα τοῦ διαγινώσκειν, κατανοεῖν καὶ προσοικειοῦσθαι τὰς ἀληθείας τῆς θείας Ἀποκαλύψεως κηρυττομένης καὶ αὐτοῦ ὑπερφυῶς ἐγγράφοντος ταύτας εἰς τὰς καρδίας αὐτῶν».

Ὁ ἀείμνηστος Καθηγητὴς τῆς Δογματικῆς π. Ἰωάννης Ρωμανίδης λέγει ὅτι, «ὅταν ἐρωτῶμεν διὰ τὸν ἀκριβέστερον καθορισμὸν τῆς Ἱερᾶ Παραδόσεως τί καὶ πῶς δέχεται, φυλάττει καὶ μεταδίδει ὁ δέκτης, φύλαξ καὶ μεταδότης προφήτης, ἀπόστολος, καὶ ἅγιος φίλος τοῦ Χριστοῦ, δυνάμεθα νὰ ἀπαντήσωμεν ὅτι διὰ τῆς θεώσεως ἢ θεοπτίας ἢ ἐνώσεως μετὰ τοῦ Χριστοῦ, δέχεται, φυλάττει καὶ μεταδίδει τὸ μυστήριον τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς ἀναστάσεως καὶ ἐν αὐτῷ τὸν Πατέρα διὰ τοῦ Ἐνσαρκωθέντος Λόγου ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ. Ὁ Χριστὸς διὰ τῶν φίλων Αὐτοῦ καὶ διὰ τῶν Ἀποστόλων ἐνεργεῖ τὸ μυστήριον τοῦ Σταυροῦ καὶ τῆς ἀναστάσεως ἐν

τοῖς μυστηρίοις τῆς Ἐκκλησίας, ἵνα οἱ ἔχοντες τόν ἄρραβῶνα τοῦ Πνεύματος φθάσουν εἰς τήν μόνιμον μέθεξιν τῆς πρώτης ἀναστάσεως τῶν πέραν τοῦ τάφου, φίλων Αὐτοῦ».

Βασική προϋπόθεση τῆς μετοχῆς στή ζωή τοῦ Χριστοῦ εἶναι ἡ ἔμπρακτε ἀγάπη, δηλαδή ἡ τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ. Ὅποιος λέγει ὅτι ἀγαπᾷ τόν Χριστό καί ζεῖ διαφορετικά ἀπό ὅσα ἐδίδαξε καί ἀποκάλυψε ὁ Χριστός, αὐτός ἀνήκει στόν κόσμον καί «οὐ θεωρεῖ τόν Χριστόν», οὔτε μπορεῖ νά κατανοήσῃ τή δογματική ἀλήθεια τῆς πίστεώς μας. Δηλαδή, δέν ἔχει οὔτε μετέχει τῆς ἱερᾶς Παραδόσεως. Μέ ἄλλα λόγια, δέν ἔχει τή ζωή τῶν θεουμένων-ἀγίων-φίλων τοῦ Χριστοῦ. Ὁ ἴδιος ὁ Θεάνθρωπος ἔθεσεν ὡς βασικοτάτη προϋπόθεση στούς Μαθητές Του, γιά νά καταστοῦν γνήσιοι φίλοι Του, τήν τήρηση ὅσων Ἐκεῖνος τούς δίδαξε: «Ὑμεῖς φίλοι μου ἐστε, ἐάν ποιῆτε ὅσα ἐγώ ἐντέλλομαι ὑμῖν». Συνεπῶς, ἡ φιλία-θέωση ἐπιτυγχάνεται διά τῆς Χάριτος τοῦ Θεοῦ καί μέ τή συνέργεια τοῦ ἀνθρώπου. Αὐτή συνίσταται στήν τήρηση τῶν ἐντολῶν τοῦ Χριστοῦ. Δηλαδή στόν ἀγῶνα, νά καθαρῖσει τόν ἑαυτό του ἀπό τά πάθη καί τήν ἁμαρτία καί νά ἐνωθεῖ μυστηριακά μέ τόν Χριστό. Ἐπομένως, στό κέντρο τῆς ἱερᾶς Παραδόσεως, τῆς ἱερᾶς Παρακαταθήκης τοῦ Χριστοῦ, τίθενται οἱ Ἀπόστολοι, οἱ θεούμενοι, οἱ φίλοι τοῦ Χριστοῦ· ὅσοι μετέχουν στό μυστήριον τοῦ Σταυροῦ καί τῆς Ἀναστάσεως: «Ὅστις θέλει ὀπίσω μου ἀκολουθεῖν, ἀπαρνησάσθω ἑαυτόν, ἀράτω τόν σταυρόν αὐτοῦ, καί ἀκολουθείτω μοι».

Ὅσοι, λοιπόν, ἀκολουθοῦν καί βιώνουν τήν ἴδια διδασκαλία καί ζωή μέ τούς ἀγίους φίλους τοῦ Χριστοῦ ἔχουν τήν Ὁρθόδοξη Παράδοση. Ἄρα Παράδοση εἶναι ἡ διδασκαλία καί ἡ ζωή τῶν ἀγίων. Αὐτό σημαίνει ὅτι ὅσοι ἀπορρίπτουν τούς Ἀποστόλους καί τούς ἀγίους φίλους τοῦ Χριστοῦ, δηλαδή ἀρνοῦνται στήν πράξη τήν πίστη, τό φρόνημα, τόν τρόπο ζωῆς, ὅτι εἶναι δυνατόν κανεῖς νά μετέχει στίς ἄκτιστες ἐνέργειες τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ καί νά θεωθεῖ - νά γίνῃ φίλος τοῦ Χριστοῦ - εἶναι ἀποκομμένοι ἀπό τήν ἱερά Παράδοση καί τήν Ἀποστολική Διαδοχή. Συνεπῶς, ἐκτός ἀλήθειας καί σωτηρίας. Καί τοῦτο διότι ἡ μετοχή τῶν ἀγίων στή ζωή τῆς Ἁγίας Τριάδος (θέωση) εἶναι ἡ μόνη ἀπλανής καί ἀλάθητος γέφυρα τῶν πιστῶν πρός τόν Χριστό καί τή συμμετοχή στή Βασιλεία καί δόξα Αὐτοῦ καί στήν ἀσφαλῆ ὁδὸ τῆς ὀλοκλήρωσής μας ὡς ἀνθρώπων.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Κύπρου δέν εἶναι Ἀποστολική μόνο λόγω τῆς παρουσίας τῶν Ἀποστόλων, ἀπό τούς πρώτους χριστιανικούς χρόνους, στό Νησί. Οὔτε γιατί τιμᾷ καί εὐλαβεῖται ὅπως ἰδιαιτέρως τούς Ἀποστόλους, πού συνδέονται μέ τόν τόπον μας, (Ἀπόστολοι Παῦλος, Βαρνάβας, Ἀνδρέας κλπ). Εἶναι Ἀποστολική γιατί ἐδῶ καί περισσότερο ἀπό 2000 χρόνια, διέσωσε καί καλεῖται νά διαφυλάξῃ τήν Ἀποστολική Παράδοση, ὡς τρόπο ζωῆς, πού ὁδηγεῖ τόν ἄνθρωπον στήν πνευματική

όλοκλήρωση, δίνοντάς του πνευματική ποιότητα και καλλιέργεια (αγιότητα), καθώς και τήν προοπτική τῆς αἰωνιότητος.

Αὐτό πού μᾶς συνδέει τόσο στενά μέ τούς κατεχόμενους τόπους μας δέν εἶναι μόνο τά κτήματα, σπίτια, ναοί καί μονές μας. Κυρίως μᾶς συνδέει ἡ ἐν Χριστῷ ἐμπειρία, πού μετέφεραν καί ἄφησαν σέ μᾶς ὡς αἰώνια κληρονομιά οἱ Ἀπόστολοι καί οἱ Ἅγιοι τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας μας. Διαφυλάττοντάς τήν ἀποκτοῦμε δύο βασικά δικαιώματα, ἀνεξαρτήτως τῶν πολιτικῶν ἢ ἄλλων συνθηκῶν πού ἐπικρατοῦν γύρω μας. Δικαιούμαστε τήν πνευματική καί ἐθνική ἐλευθερία.

****Τό κείμενο δημοσιεύθηκε στο Περιοδικό “Παρέμβαση Εκκλησιαστική”, τεύχος 58 (Μάιος - Αύγουστος 2024), σελ. 577-582.***